

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

1

55 ÉVE SZÁLL A NAPSUGÁR-MADÁR • „A NAPSUGÁR TELE VAN OKOSSÁGGAL ÉS BOLDOGSÁGGAL”

2012. JANUÁR
LVI. ÉVFOLYAM • 627. SZÁM

A Napsugár tele van okossággal és boldogsággal.

Szilágyi Dominik, Nagyvárad

55 éves a NAPSUGÁR

55 év. Embernek nagy idő, de szemernyi a Fény számára. A Napsugár – hűen nevéhez – mindig fényt hordozott. A művészi szó és kép, az igényesség és a szeretet, az igaz emberség és magyarság fényét. Fénygyermek. S mint minden gyermek, „ezer-ágú, ezer-tővű, csodás, égből-jött, földre pottyant, szárnyas-meztelen.” (Latinovics Zoltán) Fogjátok meg a kezét, barátokra van szüksége. Öltöztessétek ragaszkodásotokba, és bízzátok magatokat szárnyaiba.

Zsigmond Emese
főszerkesztő

Müller Kati
képszerkesztő

Imecs Veronka
főkönyvelő

Mesterségünk címere: Napsugár. Közel két évtizede ez a kis csapat szerkeszti, terjeszti, intézi minden ügyét, tartja életben két gyermeklapunkat.

Pauer Ildikó
terjesztési felelős

Tulogdy György
terjesztési felelős

Salamon Károly
terjesztési felelős

Nekik köszönhetjük, hogy oly hozzánk illő, szépen szabott, pontos, igényes a Napsugár köntöse, gazdag, érdekes a honlapja, és ritka a hiba benne.

Komáromy László
honlapszerkesztő

Könczey Elemér
laptervező

Várdai Éva
műszaki szerkesztő

Pirics Alpár
nyomdaigazgató

Szócs Margit
korrektor

Vajnár Ilona

Bitay Éva

Akik mesével, játékkal avatják be gyermekolvasóinkat a világ titkaiba.

A kezdetektől máig a legjobb magyar írók, költők művei fényesítik lapjainkat. Íme azok tablója, akiktől manapság havonta közlünk ...vagy szeretnénk közölni.

Kútnak lenni volna jó,
utas-ítatónak,
diófának vagy a fán
füttyentő rigónak.
Rigófüttyenek volna jó,
lenni bár egy hangnak...
Kányádi Sándor

Kányádi Sándor

Fodor Sándor

Kovács András
Ferenc

Markó Béla

László Noémi

Máté Angi

Balázs Imre
József

Cseh Katalin

Demény Péter

Zágoni Balázs

Szántai János

Nagyálmos
Ildikó

P. Buzogány
Árpád

Simon Réka Zsuzsanna

Tolna Éva

Tóth Ágnes

55 év legnagyobb érdeklődő erdélyi grafikusai illusztrálták a Napsugár-meséket, verseket. Ma övük a varázsecset:

Soó Zöld Margit

Unipan Helga

Forró Ágnes

Székely Géza

Szilágyi Tosa
Katalin

Bak Sára

Szabó Zelmira

Tomos Tünde

Keszeg Ágnes

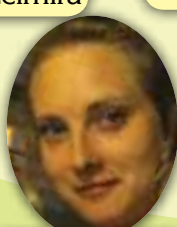
Csillag István

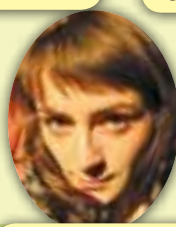
Fazakas Csilla

Molnár Krisztina

Kovács Katalin

Orosz Annabella

Minden gyermek művész. A gond csak az, hogyan maradjon művész felnőtt korában is. *Pablo Picasso*

KÁNYÁDI SÁNDOR

Ha a napnak

Ha a napnak lába volna,
bizonyára gyalogolna.
Ha pedig keze is lenne,
akkor ő is cipekedne,
s leülne, ha elfáradna,
ide mellénk, a kispadra.
Kérges kezét térdre ejtven,
merengne a holdas estén.
Úgy várná be, szépen ülve,
hogy őt a föld megkerülje.

SOÓ ZÖLD MARGIT rajza

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Sóhaj

Álmodban lázas lepke száll,
suhan veled, suhan veled –
árnyéka párás pázsiton
puhán lebeg, puhán lebeg.
Egyik szárnyán az esti hold
ezüstje ég, ezüstje ég –
másik szárnyáról szöszke fény
kacsint feléd, kacsint feléd.

Tejként fehérlő hajnalok
felett repülsz, felett repülsz –
tűzként parázsló alkonyon
lependerülsz, lependerülsz.
Álmodban végre teljesül
az óhajod, az óhajod –
lassan lehulló lepke lesz
a sóhajod, a sóhajod...

ÜNIPAN HELGA rajza

P. BUZOGÁNY ÁRPÁD

Szél markában

Szél markában szalmaszál,
szúnyog lába mit kaszál?
Szusszan a szelíd este,
hold a tavat kereste,

szálldos a szó az éjben,
éjfél haja már ében,
szunnyad a szelíd álom
hold szötte selyemszálon.

Száguldnak szilaj mének,
visszhangzik szálló ének,
szívem sose szűnt várni,
kezdj bennem muzsikálni.

BAK SÁRA rajza

LÁSZLÓ NOÉMI

Napsugár

Mama tízévesen,
anya tízévesen,
én is tízévesen

húztuk, nyúztuk, firkáltuk,
gyúrtuk, téptük, kivágtuk,
hajtogattuk, ragasztottuk,
hason fekve olvasgattuk,

és mama már hatvanöt,
és anya már negyvenöt,
én kullogok egyedül
tíz évem mögött:

kicsi, ügyes, édes,
milyen tehetséges –
vajon ebből mi marad,
mire megnövök?

FAZAKAS CSILLA rajza

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Régi mese a Napsugárról

Hajdanában, hú, de rég volt,
(mintha tegnap történt volna...),
olyan kicsi voltam én is,
mint a zsiráf nagylábujja.
Úgy gondoltam, hogy a szónak
a hatalma óriási,
hát ami még le van írva
kicifrázott nagybetűkkel,
s úgy olvassa el azt bárki,
mintha csak szentírás volna.
Eldöntöttem, verset írok,
rímbe szedtem mondókámat,
édesapám noszogatott,
s elküldtem a Napsugárnak.
Nemsokára jött a levél,
hatalmas nagy borítékba',
jaj, de büszkén mutogattam:
Fodor Sándor bácsi írta.
Aztán lassan-lassan én is
rászoktam az olvasásra,
megértettem, nem csak írni
kell a verset egyre-másra.
Olvassatok, és írjatok,
mert azt mondják, sosem árthat,
ragyogjon be a Napsugár
nagyon soká minden házat.

MOLNÁR KRISZTINA rajza

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Az én játékaim

Az én játékaimat én szeretem nézegetni leginkább,
a te játékaidat meg nézegessed te magad.
Az én játékaimat is megnézheted,
csak ne nézd túl erősen, mert valamelyik még elszakad,
neked pedig kifakul a szemed.

MÁTÉ ANGI

Volt egyszer egy kislány

Volt egyszer egy kislány.

Volt a kislánynak háza, háza körül udvara, tágas, rajta nyújtózott az üres.

Ült ez a kislány a házában, háza ablakából nézte a nagy nyújtózót, kimenni nem mert, hitte farkasnak, fenevadnak. Ha sütött a nap, sétáló farkast látott, ha leszálltak a sötétek, akkor fenevadat.

Nem volt maradása a félésben, hát elment világgá ez a kislány.

Amint ment, fölvelt a földről egy lábnyomot, és a zsebébe tette. Apró, sárból való lábnyom volt.

Ki tudja, tán valamire jó lesz – gondolta.

Ment tovább a világban, fölvelt a földről egy havas lábnyomot, másik zsebébe tette.

Ki tudja, tán valamire jó lesz – gondolta.

Így haladt, zsebeiben a sok lábnyommal, voltak aprók, tipegősek, sáros cuppogók, nagy porosak, jegesen karcoltak.

Mikor elfáradt, a lábnyomokat szedő kislány hazament, az ő házába, házat körülvé udvarára, ahol az üres nyújtózott, nem szólt, csak kivette az első lábnyomot a zsebéből, az apró, sárból valót, és lefektette az udvarra.

Ahogy ezt tette, a nyújtózó üres összereszent.

Akkor kivette másik zsebéből is a havas lábnyomot, lefektette azt is az udvarra, akkor a nyújtózó üres összébb húzódott.

És fektette a lábnyomokat, egymás mellé, az aprókat, tipegőket, sáros cuppogókat, nagy porosakat, jegesen karcoltakat, és mire az összeszt lefektette, az üres eltűnt, odalett.

Akkor a kislány rálépett némelyik lábnyomra, ugrált egyikről a másikra, megkeverte, vannak-e páros lábnyomok, nézegette, nevet adott nekik, szölongatta őket.

És múlt így az idő, az üres nélkül.

CSEH KATALIN

Kívánság

Holdsugárúton állok,
köröttem guruló álmok...

Ahány gyermek él a Földön,
szeméből igazkönny görögjön.
Minden igazkönnycseppben egy álom,
várja, csak várja, valóra váljon.

KESZEG ÁGNES rajza

SIMON RÉKA ZSÚZSANNA

Úszó csillagok

Sötét, hideg, égi vízben
csillagcsalád úszik csendben.
Hasítják az ég habját,
csodálják a hold arcát.
Örömben fénylenek,
átússzák a mély eget.

Csengőhangjuk csilingel,
csillaglányuk fénytenger.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajza

MARKÓ BÉLA

Az alvó lámpa

Álmos volt a lámpa,
elaludt,
álmában látott
egy kisfiút.

Hát az a kisfiú
mit csinált?
Sötétben ült,
és sírdogált.

Ébredj fel, lámpa,
ne aludj!
Vigasztald meg
a kisfiút!

FORRÓ ÁGNES rajza

DEMÉNY PÉTER

Álmok

Én rájöttem, hogy apa miért író,
csak neki nem mondtam még,
de majd egyszer megmondom úgyis,
mert ő nem tudja, csak azt hiszi,
hogy azért író, mert tehetséges és művelt
és nagyképű és egész nap ott ül a gép előtt,
nem férhet oda az ember,
de én tudom, hogy azért író,
mert úgy tesz, mintha még hinne az álmaiban,
megírja őket, és hisz bennük, amíg ír,
aztán a következő nap egy másikban hisz,
és a harmadikon egy újabb másikban,
és ez így elég szomorú lehet, de apa
olykor nagyon boldognak látszik,
én Isten bizony, nem értem a felnőtteket.

CSILLAG ISTVÁN rajza

55 éves a Napsugár

Tanítók írták

Berekméri Nándor,
Sáromberke

● A fényt szolgálod ezen a világon, ünnep vagy nekünk, nem csupán Karácsonykor. Mi pedig szeretettel várunk mindig, hálás szívvel lapozgatunk, próbálunk ösvényeden járni, követni tanácsaidat, végezni feladataidat. Ha verset vagy dalt tanulunk, akkor is rád gondolunk. „Virág szirma tudja, mért fordul a Napra, s nem fordítja arcát másfelé” – tanultuk az egyik dalban. Hát kívánnunk neked sok-sok feléd forduló kis „virágarcot”, hogy melegesd törékeny szirmaikat, és világíthass ösvényeiken.

A gyulakuti IV. A osztály és Varga Éva tanítónő

Jakabffy Boróka Kinga, Nagyvárad

● Szórványban élő magyarként a Napsugár által érezzük, hogy nagy múltunk kötelez bennünket a jelenért munkálkodni, a jövő elé bátran nézni. A Napsugár, akár csak a nap sugara, éltet, mosolyt csal az arcunkra, melegséggel tölti el szívünket, elménket, színessé teszi mindennapjainkat. Szeretetre nevel, kitartásra, becsületesen végzett munkára, egymás tiszteletére. Szívből jövő jókívánsággal

Szilágyi-Székely Melinda tanítónő
és a magyarlapádi kisiskolások

● Büszke vagyok, hogy az ország legmelegebb hangú gyermeklapja ösztönzi, elismeri tanítványaim tehetségét. A Szivárvány-Napsugár lapjain beszédebbé válnak a szavak, kifejezőbbé a rajzok.

Nemcsak szabadidőnket töltitek meg értelemmel, ol-

vasásszomjival, jókedvvel, de első helyen vagytok az iskolai segédanyagok polcán is. Ha verset tanulunk, előhívjuk lapotokból a kedven-

cet. Ha a tanult meséhez kell hozni kiegészítőt, kéznél van a lapotok. A nyelvi játékok a nagyobbacsák eszét nyitogatták, beszédüket pallérozzák. A természet-

oldal felér egy lexikonnal. Hát ne örüljön nek-

tek a tanci? Nem kell száz könyvet elővennie, amikor készül másnapra. Bennetek minden megtalálható. Csak gondosan kell megőrizni minden lapot.

Szakács Aranka tanítónő
a marosvásárhelyi Al. I. Cuza Gimnáziumból

● Köszönet a lapban megjelent munkácskáinkért. A gyerekek meg is jegyezték: „Híresek lettünk”. Tomboltak örömben. Én magam is boldog vagyok, hiszen csak maréknyian vagyunk, de dolgozni, élni, bizonyítani így is akarunk.

Bartha Denise, Tordaharaszti

Kovács Tábita,
Margitta

Székely Márton,
Gyergyószentmiklós

● Három nemzedék küldi mosolyát a Napsugárnak **Nagy Lenke tanító néni ivói osztályából**. A nagymamák, az anyukák olvasóink voltak, a gyerekek most azok. Reméljük, 20 év múlva majd az ő gyerekeik böngészik a Napsugár lapjait.

● Tanítványaim örültek, elégedettek voltak, s nem kellett köteleznem őket a Napsugár olvasására. Sőt már haza kellett küldenem őket két órákor, mert meg akarták fejteni egy nap az összes rejtvényt a Napsugárból.

Áldást kívánok nagyszerű munkátokra. Legalább annyi örömet kívánok nektek, mint amennyit ti szereztek nekünk.
Szodorai Melinda, Szilágysomlyó

● Az ünnepi készülődés, várakozás hangulatát erősítette a nyárádszeredai Napsugár-találkozó, amelyen 10 nyárádszeredai település, Nyárádszereda, -andrásfalva, -gálfalva, -magyarós, -szentanna, -madas, Csíkfalva, Mája, Márkod, Szentgerice vett részt. Egy álom valósult meg több mint 350 gyermek és 25 pedagógus számára, akik élményekkel feltöltődve, szellemi ajándékokkal gazdagon tértek haza a találkozóról. Köszönjük, Napsugár! Kívánunk erőben, sikerekben, találkozásokban gazdag új esztendőt.

Marton Irénke, Nagy Eszter tanítónő és nyárádszeredai tanítványaik

● Ünnepváros hangulatban látogattak el hozzánk a **széki** óvodások és kisiskolások. Csipike és Kósza-bósa betlehemes bábelőadással és meglepetésekkel várta őket. Köszönjük **Juhos Ildikó óvó néninek, Sipos Csilla és Sallai Judit tanító néninek**, hogy megszerettetik tanítványaikkal két gyermek-lapunkat. „Teljesen más a hozzáállásuk a laphoz, amióta látogatóban voltunk nálatok. Nagyon jó hatást keltett. Még Csipike képe is másként hatott rájuk, mint eddig, mert látták élőben is.”

● Áldjon meg titeket a jó Isten, egészséget, kitartást, erőt, hogy továbbra is küldhessétek felénk minden hónapban várva-várt sugaraitokat.

Török Mária tanító néni és a csíkszeredai Petőfi Sándor Iskola IV. C osztálya

● A **küküllődombói iskola** tanulói és tanárai nevében ez alkalommal is köszönetet mondunk mindazért, amit a jövő nemzedék gyerekeiért tesznek. Isten áldását kívánjuk munkájukra.

Németh László Barna tanító

55 éves a Napsugár

Gyerekek írták

● A legtisztább lelkiismerettel állíthatjuk, hogy ez a világ legjobb folyóirata. Immár három éve kapjuk. Belőle sok érdekes dolgot megtanulunk, és agyunkat is tornáztatjuk. Aradon részt vehettünk a KAV-on, ezt szerettük volna megköszönni, de nagyon! Blatniczki Cecília tanító néni volt osztálya a szatmárnémeti A. Popp Művészeti Líceumból

Szeibel Nikoletta, Mezőfény

Ötvös Adorján, Magyarapus

Kelemen Dániel László, Kovászna

● Ez a Napsugár már nagyon régóta folyamatban van. Igaz, hogy messze van, de tudjátok, hogy a váradi gyerekek mit szeretnek olvasni. Én azért szeretem ezt a lapot, mert gondolnak a gyerekekre.

Herman Patrik, Nagyvárad

● Kiss Klára tanító néni volt osztálya üzente a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskolából:

Hálásak vagyunk azért, amit a Napsugártól és a Szivárványtól kaptunk a négy év alatt!

Elkalauzoltál a rejtvények birodalmába, a magyarok történelmébe, az erdők mélyébe, a városok rejtelseibe és a festészet királyságába.

Nagyon jólesett, amikor egy rajzunk vagy írásunk megjelent.

Volt, mikor ajándékot kaptunk tőled, pedig nem is vártuk. Tudd, hogy mindenki örvendett neki.

Örvendtünk, hogy Gyuri bácsi hozta nekünk a Napsugárt, mert mindig valamit viccelődött velünk.

Volt egyszer egy Napsugár nevű kislány, aki elindult hetedhét országba, hogy beragyogja az egész világot. Útközben találkozott Rejtvénykirállyal, aki sok kérdést tett fel neki. Napsugárka okos kislány volt, és nagyon jól megfelelt. Találkozott Kányádi Sándor bácsival is, aki a gyermekek kedvenc költője. A kislány meg is tanult három verset a költőtől. Továbbmenve sok szép tájat látott, és le is rajzolta, szépen kiszínezve, hogy mi is lássuk, hogy hol járt. Én is szerettem volna vele menni, de nincs mérföldjáró csizmám. Ezért elővettem a Napsugárt, és végigolvastam. Minden gyermeknek szívesen ajánlom.

Czibalmos Ágnes

● **Simon-Kerekes Csilla tanító néni II. D osztálya a marosvásárhelyi Dacia Gimnáziumból:**

Kedves Kószabósza! Mivel te sokkal többet tudsz, mint Csipike, aki a másodikos gyerekeknek ír, szeretném, ha továbbra is sok szép mindenről írnál és mesélnél, mivel te már a gyerekeknek 2002-től írodgálsz.

Vaspál Orsolya Emőke

Remélem, hogy a többi Napsugár is tele lesz vidámsággal.

Kiss Virág

Csizmadia Kinga,
Gyergyószentmiklós

● Óvodás koromban jártam a szerkesztőségben, azóta is emlékszem arra a napra. Emese nénire, Kószabószára meg a sok gyerekre – alig fértünk el a kis teremben.

Molnár Margaréta Boróka, Dicsőszentmárton

● Kedves Kószabósza! Írd meg nekem, hogy az utóbbi időben mit csináltál, merre jártál. A kicsinyed meg, Csipike mit csinál? Igyekszem minél több verset, mesét, rajzot, kézimunkát beküldeni. A varázssisak meg a varázssalma hatott.

Pethő Róbert, Torda

● Szeretem olvasni a Napsugárt, sok érdekes dolog van benne. Az osztályból is nagyon sokan megrendelik.

Juhász-Boylan Benedek, Csíkszereda

● Örülök, hogy az idén az osztály a Napsugár megrendelése mellett döntött. Édesanyám már nagyon régóta rendeli, és kiskorom óta sok-sok mesét és verset olvasott nekem belőle.

Szabó Adrienn Barbara, Kárásztelek

● Várjuk a következő számot! Örülünk, hogy a Napsugár izgalmat, nevetést tartalmaz, és a szívébe zárt.

A gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskola III. B osztálya

● Már tavaly is a Napsugárt olvastuk. Megfejtjük a keresztrejtvényeket, küldünk sok kézimunkát. Várjuk, hogy kirakják a Napsugárba. **Károly Veronika tanító néni csíkmenasági III. osztálya**

● A nyári vakációra Szatmári Zsuzsanna tancitól kaptunk ajándékba egy Lepke-Napsit. Nagy élvezettel olvastam belőle a meséket, vicceket. De különösen a rejtvényeknek és a játékos feladatoknak örültem.

Máthé Arnold Attila,
Marosvásárhely

● Családommal együtt nagyon szeretjük a Napsugár című lapot.

Kecskés Péter,
Marosvásárhely

Opriş Júlia, Dés

Papp Fejér Áron,
Szatmárnémeti

Stokker Henrietta,
Nagyvárad

Mesterségem címere

Újságíró

Ha nagy leszek, Napsugár-szerkesztő szeretnék lenni – íjátok nekünk. Gyermeklepünk születésnapján nézzünk szét az újságírás háza táján, hisz tudom, közületek sokan kacérkodnak azzal, hogy szerkesztők, újságírók, tévé-, rádióriporterek, bemondók, műsorvezetők legyenek. Vonz a hírnév, a pergő, érdekes munka, de számoltok-e a nyilvánossággal járó hatalmas felelősséggel?

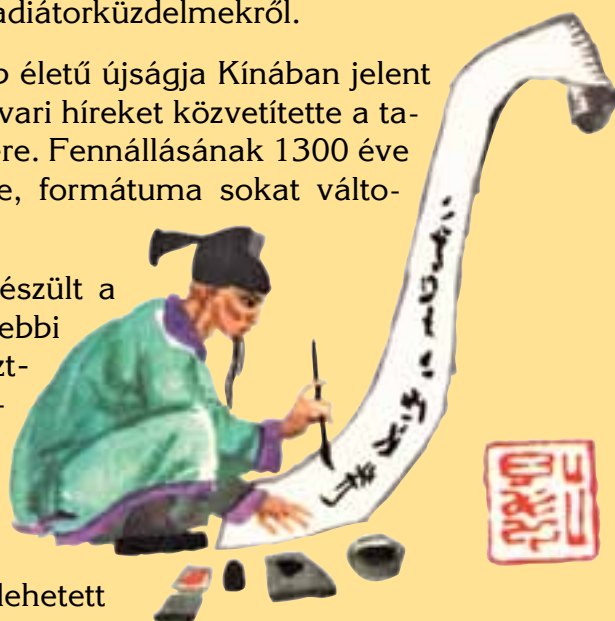

- Közhírré tétetik! – évezredekken keresztül a kikiáltó, a szószóló, a kisbíró dobolta ki, kürtölte szét a híreket. Ő volt az élő hangosújság. A királyi futárok, hírnökök váltott lovakon nyargalták be az országot az uralkodó parancsaival.

- Az első rendszeresen megjelenő újságot, az *Acta Diurna* címűt Julius Caesar készítette Kr. e. 59-től. Kézzel írták, Róma és a provinciák forgalmas terein akasztották ki. Bárki böngészhetett – már ha tudott olvasni. 280 éven át tudósított a hivatalos hírekről, színházról, gladiátorküzdelmekről.

- Minden idők leghosszabb életű újságja Kínában jelent meg 1911-ig. A *pao* az udvari híreket közvetítette a tanult közhivatalnokok részére. Fennállásának 1300 éve alatt technikai kivitelezése, formátuma sokat változott, de tartalma alig.

- Európában az első kéziratos újság Angliában készült a XIII. században, *News Letters* címen. A legrégebbi nyomtatott újságlevél 1475-ből származik, Triesztben a török megszállásról adott hírt. Az olasz újságok ma is használatos, sőt a franciába, a románba is átvett neve, a *Gazzetta* (gazeta) onnan ered, hogy 1563-ban Velencében egy gazzetta (akkori pénznem) belépti díjért lehetett meghallgatni a hírújság nyilvános felolvasását.

- A ma is létező legrégebbi újság a bécsi *Wiener Zeitung*, mely 1703 óta jelenik meg folyamatosan. 1705-ben látott napvilágot az első magyar újság, a *Mercurius Veridicus ex Hungaria* (Magyarországi Igazmondó Mercurius). Rákóczi fejedelem adatta ki latin nyelven az európai királyi udvarok számára, hogy ellensúlyozza a *Wiener Zeitung*-ban a magyar szabadságharcról megjelenő hazugságokat.

- A korai újságok neve egyrészt a gyors hírvivésre utalt (Futár, Kurír, Hírvivő, Hírmondó, Herald, Merkur, a római mitológiában az istenek szárnyas lábú hírnöke), másrészt az éber figyelemre (Figyelő, Őr, Árgus, Observer, Guardian).

- A XIX. század műszaki forradalma robbanásszerű fejlődést hozott az újságírásban. **Változtak a hírközlés lehetőségei.** A pletykától az indián füstjelen, a lármafán, a tam-tam dobon, a táviraton, a telefonon, a telefaxon át eljutottunk a világhálóra, amely tele van hírral és szeméttel.

A Napsugár leveleiből, munkatársaktól, könyvekből és a világhálóról gyűjti össze a közölnivalót.

- **Változott a lapkészítés menete.** Régen egész hadsereg dolgozott egy-egy szerkesztőségben: újságírók, szerkesztők, gépírók, olvasószerkesztők, korrektorok, képszerkesztők, tördelőszerkesztők. Személyesen vitték be anyagaikat a tudósítók, külső munkatársak is. Mára a közvetlen kapcsolat helyébe lépett a telefon, az internet.

A Napsugár szerkesztősége mindössze két főből áll: Kati néni a képekért, Emese néni a szövegekért felel.

- **Változott a sokszorosítás módja.** Az írnokok kézzel, körömrre égő gyertya fénye mellett másolták a szövegeket. Gutenberg nyomdászai a faragott, később az öntött ólombetűket egyenként, aztán soronként fakeretbe szedegették, bekenték festékkel, és rászorították a papírt. Ma a munka minden mozzanatát számítógép, nagyteljesítményű nyomdagép végzi, akár milliós példányszámban is.

A kolozsvári TipoOffset nyomda rotációs gépe egy perc alatt 3200 Napsugár-oldalt nyomtat ki.

A Napsugárt és kistestvérét, a Szivárványt Gyuri bácsi és Karcsi bácsi illetve a posta viszi havonta 39000 példányban 18 megye 600 falujába, városába.

– Minek költözött a hegy tetejére? – liheg, dohog a havilapot kézbesítő postás.

Mire az előfizető:

– Ha sokat zúgolódik, megrendelek egy napilapot.

• Változtak az újságírás műfajai.

A napi-, heti-, havilapok, újságok, folyóiratok, magazinok közös neve a sajtótermék vagy nyomtatott, írott sajtó. Ez a sajtó (nyomtat, présel) igéből ered, hiszen a nyomtatvány, akárcsak a sajt, préseléssel készül. A papírra nyomtatott lapok mellett rendre megjelent a rádió, a tévé, az internet is a maga sok-sok féle lehetőségével. Ezeket elektronikus sajtó néven emlegetjük, pedig a sajtóhoz semmi közük, hiszen a levegőn át sugározzák, közvetítik műsoraikat.

• Változott a terjesztés.

Hajdan futár, postakocsi, ma vonat, gépkocsi, repülő száguld a friss újsággal a négy égtáj felé. Sok újságot ki sem nyomtatnak, egy kattintás, és elolvashatod a számítógép vagy a telefon képernyőjén.

Mi a Napsugár műfaja?

• **Változott a befogadó közönség.** Hajdan kevesen tudtak olvasni, és a drága újságokra csak a gazdagoknak futotta. A XIX. század végétől tömegközlést emlegethetünk, hiszen aprópénzért bárki megveheti, és – írástudó lévén – el is tudja olvasni bármelyik lapot. A rádió, a tévé, a világháló már szinte semmilyen határt, korlátot nem ismer: villámgyors, olcsó, a világ minden zugába eljut, s olvasni is csak az utóbbit kell.

Szerinted mi a Napsugár kiadóinak a célja?

A Napsugárt 1989 decembere óta nem korlátozza cenzúra, de küzdelembe kerül az anyagi és ezáltal szellemi függetlenségünk megőrzése.

• **Maradt egyáltalán valami változatlan?** Igen. A legbelső lényeg: az ókortól máig minden újság az éppen időszzerű hadi, gazdasági, politikai, közéleti eseményeket saját szempontjai szerint válogatva és tálalva közli, két céllal: hogy tájékoztassa és befolyásolja az olvasót. Mert az újság hatalom: az emberek hisznek az írott szónak. Tudta ezt 2060 évvel ezelőtt Julius Caesar, és tudják a mai kor sajtócézárái is.

• **Mindig volt, aki igaz szándékkal,** egy közösség, egy eszme szolgálatában használta a sajtó meggyőző erejét, és volt olyan is, aki hatalmát, vagyonát növelte az újság kiadásával. Olvasó legyen a talpán, aki meg tudja különböztetni a kettőt, hiszen minden sajtótermék a maga igazát bizonygatja, és a versenytársakat szidja.

• **Más újságra ne hallgasson!** – A sajtótermékek mindig versengtek egymással: ki a jobb, az olcsóbb, a meggyőzőbb, s legfőképp gyorsabb. Az győz, aki elsőként szerzi meg a hírt, és ér oda az olvasóhoz, nézőhöz.

• **Amióta van újság, van cenzúra** és sajtószabadságért folytatott küzdelem is. Az ókori Rómában letették azt a hírlevelet, amit nem a kormányzat akasztott ki. 1848. március 15-én Petőfiéknek el kellett foglalniuk a Landerer nyomdát, hogy kinyomtathassák a Nemzeti dalt és követeléseik 12 pontját, melyek közt az első a sajtószabadság, a cenzúra eltörlése volt.

Újságíróként, riporterként ismert, talán híres is leszel. Szavad, beszédmódod, öltözködésed, viselkedésed ezeket befolyásol majd. Ez lehet izgalmas, legyezgetheti hiúságodat, de elsősorban felelősséget jelent. Az újság, a rádió, a tévé tömegméretekben, naponta és azonnal ront vagy javít: értékrendet, erkölcsöt, nyelvet, ízlést egyaránt. Ezért ha a nyilvánosság elé lépsz, tisztességesnek és igényesnek kell lenned. Véd eszedbe, és sose szegd meg a hajdani debreceni polgárok esküjét: *Úgy segítsen meg az Isten engem, hogy az igazat nem hamisítom, és a hamisat nem igazítom.*

Zsigmond Emese

• **Válaszok Kószabósza novemberi kérdéseire.** A dinamót Jedlik Ányos, a telefonközpontot Puskás Tivadar, a számítógépet Neumann János találta fel. Tréfás rajzaink szerint az agrármérnök elődje a földműves, a kohómérnöké a vasércet olvasztó kovács, a vegyészmérnöké pedig a boszorkány. Más mérnökök: számítógépes, villamos-, gépész-, öntő-, építész-, bányá-, faipari, könnyűipari, textil-, élelmiszeripari, bio-, környezet-, erdész-, mezőgazdasági, kertész-, üzem-, tervezőmérnök. **Nyertesek:** a nagyváradi Juhász Gyula Iskola III. A osztálya; a szilágysomlyói IV. B; a csíkközmási IV. osztály.

20

JANUÁR

H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29

FEBRUÁR

H		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
Cs	2	9	16	23	
P	3	10	17	24	
Sz	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	

MÁRCIUS

H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
V	4	11	18	25	

JÚLIUS

H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29

AUGUSZTUS

H		6	13	20	27
K		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
Cs	2	9	16	23	30
P	3	10	17	24	31
Sz	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	

SZEPTEMBER

H		3	10	17	24
K		4	11	18	25
Sz		5	12	19	26
Cs		6	13	20	27
P		7	14	21	28
Sz	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30

55 éves a

2012

ÁPRILIS

H	2	9	16	23	30
K	3	10	17	24	
Sz	4	11	18	25	
Cs	5	12	19	26	
P	6	13	20	27	
Sz	7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29

MÁJUS

H		7	14	21	28
K	1	8	15	22	29
Sz	2	9	16	23	30
Cs	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	

JÚNIUS

H		4	11	18	25
K		5	12	19	26
Sz		6	13	20	27
Cs		7	14	21	28
P	1	8	15	22	29
Sz	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	

OKTÓBER

H	1	8	15	22	29
K	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	31
Cs	4	11	18	25	
P	5	12	19	26	
Sz	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	

NOVEMBER

H		5	12	19	26
K		6	13	20	27
Sz		7	14	21	28
Cs	1	8	15	22	29
P	2	9	16	23	30
Sz	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	

DECEMBER

H	3	10	17	24	31
K	4	11	18	25	
Sz	5	12	19	26	
Cs	6	13	20	27	
P	7	14	21	28	
Sz	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30

NAPSUGÁR

Sportolj kőszabószával

Alig várod, hogy
lehulljon végre a hó, befagyjon
a pocsolya, a tó. Persze, hisz
annyi izgalmas mozgási lehetősé-
get kínálnak!

A sokféle téli sport mindegyikének alapja a sí, a korcsolya vagy a szánkó. 1924 óta rendezik meg négyévente a hóval-jéggel kapcsolatos sportok nagyversenyét, a téli olimpiát.

Az ősembernek télen is vadásznia kellett, s hamar rájött, hogy sítalpon csúszva nagyobb eséllyel éri utol a vadat, mint lépésenként bukácsolva a nagy hóban. A sílécnek később a hadviselésben is nagy hasznát látták a hegyek közt harcolók.

Szórakozásból csak a 19. század végétől kezdtek csúszkálni a havas domboldalon.

Kialakultak a sízés mai próbái: siklás, műlesiklás, óriásműlesiklás.

A síugrók a nagyon meredek sáncon lecsúszva, majd a végén, a „sáncasztalon” elrugaszkodva próbálnak minél messzebb repülni. Az ugrás hosszára és stílusára is pontszámot kapnak.

A sífutás szabadidő-sportként is könnyen elérhető; nem kell hozzá különleges lejtő vagy pálya, csak speciális síléc – és persze hó.

Az egyik legfiatalabb sportág a hódeszkázás vagy snowboard.

A kanyarokkal, ugratókkal, akadályokkal nehezített pályán igen látványosan haladnak a versenyzők, nem csoda, ha népes közönség figyeli őket.

Hanyatt fekvő (szánkósport) vagy hason (szkeleton), kettesben vagy négyesben egy korcsolyatalpú járgányon (bob), domboldalon vagy jégcsatornában – a versenyszerű szánkózásban egy a közös: az óriási (akár 150 km/órás) sebesség.

A mai korcsolya őse csontból vagy fából készült, amit átfúrtak, és bőrszíjjakkal a lábukhoz kötöttek a csúszkálni vágyók.

A középkorban csak az egyik lábon használtak korcsolyát, a másikkal lökték magukat. Szegények és gazdagok egyaránt szívesen száguldoztak a befagyott vizeken.

Benkő Noémi,
Székelyszáldobos

A gyorskorcsolya versenyeket ma főleg fedett műjégpályán rendezik, 500 és 10 000 méter közötti távokon. A versenyzők a kanyarokban élesen bedőlnek, és kezüket a jégre téve akadályozzák meg kicsúszásukat.

Pál Ede,
Gyergyóalfalu

A műkorcsolya és a jégtánc versenyzői zenére mutatják be a kötelező ugrásokat, figurákat is tartalmazó gyakorlatukat, melynek technikájára és szépségére is pontokat kapnak.

A téli sportok nagyversenyein ritkán csendül fel a magyar himnusz, de azért vannak élvonalbeli versenyzőink: Sebestyén Júlia például az első magyar női Európa-bajnok műkorcsolyázó, négyszeres olimpikon.

Mathes Martina Zita,
Segesvár

A korongot az ütő segítségével az ellenfél kapujába juttatni – ez a jégkorong, azaz hoki mérkőzésen a játék célja. Az 5 mezőnyjátékos sűrűn váltja egymást, mivel a jégkorong nagyon gyors és intenzív sport. Sisak és speciális védőöltözet kötelező!

*Melyik városban
működik Románia legjobb
hokicsapata?*

Novemberi megfejtés:
szumó.

Könyvjutalmat nyert:
Jakab Boglárka,
Esztelnek; Vajda Lehel
Barna, Székely-
udvarhely;
Varga Adolf, Réty.

Rejtvény-pályázat

Tiszta eget, felhőtlen,
Sok olvasót, mind ügyest,
Szép meséket, jó vicceket,
Kacifántos rejtvényeket!

Vajnár Ilona nyugdíjas tanító
néni 18 éve készíti nektek a rejt-
vényeket. A Napsugár 55. szü-
letésnapjára köszöntőt írt, két
ünnepi rejtvényének megfejtése
pedig lapunk 6 rovatának címe.

A Rejtvénykirály

VAJNÁR ILONA rejtvényei

VÍZSZINTES

1. Ismeretlen személy
4. Kaszabolni kezd!
8. Réz Olga névjegye
9. Óóóóó!
11. Rónavég!
12. Kilóliter
13. Ilyen mese is van
14. Világosság
15. Antal Máté névjegye
16. Ókori római aprópénz (AS)
17. Csupa a!
18. Reszket a hidegtől
22. Futónövény támasza
26. Kinn páratlan betűi

27. Finnországi település

- (INARI)
28. Régies, ódivatú
29. Pörög a végén!
30. Lengyelországi város (RYPIN)
31. Apró lófajta
32. Angol tagadás
33. Kiütés az ökölvívásban
34. Folyadék
35. NYL
36. Eszünk rajta
37. Szesztes italt fogyasztó

FÜGGŐLEGES

1. Megfejtés
2. Ilyen varjú is van

3. Dal, ének

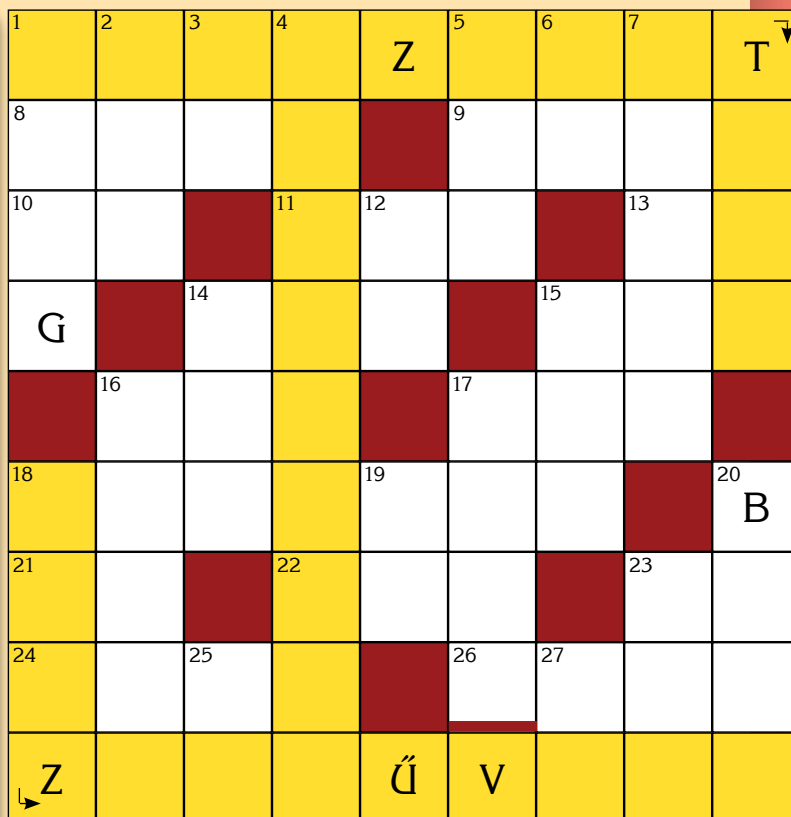
5. Övezet, körzet
6. Ebbe írják be hivatalosan az újszülöttet
7. Megfejtés
10. Megfejtés
19. Iszaprés!
20. Eleinte irigy!
21. Erős fájdalom
23. Állami illeték
24. A román pénz betűjele
25. Pónivég!
34. Kétell!
35. Nagy István névjegye

VÍZSZINTES

1. Megfejtés
8. Ékesség
9. Lerben, parázson készült hús
10. Nem az
11. Áraszt
13. Magad
14. Becézett Ilona
15. Ijesztő alak
16. Végül falj!
17. Hosszúságot megállapít
18. Szélfajta (MON-SZUN)
21. Antal Réka névjege!
22. Csuk
23. Románia gépkocsije
24. István, szélek nélkül!
26. Kecsegtet valamivel

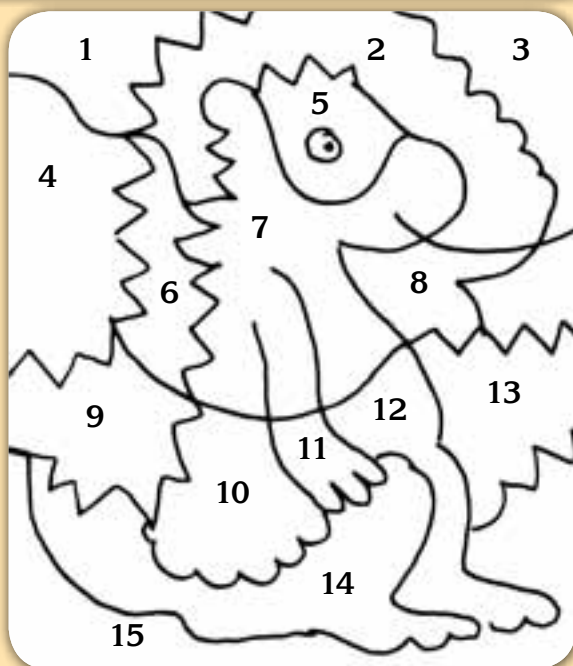
FÜGGŐLEGES

1. Testünk érző szála, pályája
2. Öt meg öt
3. Lyukas tus!
4. Megfejtés 2.
5. Szilvalekvár fő benne
6. Fordítva ül!
7. Más irányba megy
12. Nagy Anna névjege
14. Illan páratlan betűi
15. Szarvasfajta
16. Főütőér
17. Vigasság
18. Megfejtés
19. Zárni kezd!
20. Menyétféle, csíkos fejű ragadozó
23. Keskeny nyílás
25. Vét a széleken!
27. G!

A kijelentések mindegyike a Napsugárra vonatkozik. Csak azokat a felületeket satírozd be, amelyek száma mellett igaz állítást találsz. Kinek az árnyképe alakul ki?

1. Benedek Elek alapította.
2. Idén lesz 100 éves.
3. Eredetileg Holdvilág volt a címe.
4. Kezdetben hetilap volt.
5. Kányádi Sándor a szerkesztője volt.
6. Kevés gyerekrajz jelenik meg benne.
7. Már a nagyszüleid is olvashatták.
8. Ötödik osztálytól nem rendelheted meg.
9. Mindent megtudhatsz belőle az autóversenyzésről.
10. Pályázataival könyvjutalmat nyerhetsz.
11. Ausztráliában is van előfizetője.
12. 13500 gyermek olvassa.
13. Kószabósza egyidős a Napsugárral.
14. Az Öttusa sportversenyt a Napsugár szervezi.
15. Kiskópé szeret vadászni.

Nyertesek

Novemberi megfejtés: Hubertus, András, Katalin, Márton. **Nyertesek:** Csatlós Hunor Zsolt, Holtmaros; Jenei Áron, Szabéd; Molnár Margaréta Boróka, Dicsőszentmárton; a szászfürdői Augustin Maior Gimnázium IV. B osztálya; a kápolnásfalusi III. B osztály.

Hóbuckákon ugrándozó

• **Puscas Etelka és Szabó Ildikó tanító néni szamos-újvári osztálya** papírhulladékból két gömböt készített, bevonták fehér papírral, fítoz orrot ragasztottak, arcot, gombokat rajzoltak, majd anyagból, szalvétából sapkát, sálát kötötték a télcsalogató hóemberre.

• Kék kartonra ragasztva vár egy kis hizlalo havat az a vidám hóember, amelyet **Kocsis Éva és Bogya Tímea Zsuzsanna krasznai** kisdíákjai küldtek szerkesztőségünknek.

• **Szeredai Melinda tanító néni** negyedikesei **Mocsolyáról** küldték a kivágott részletekből megszerkesztett madáretetőt és a síkból kávészemekkel, vattacsomókkal kiemelt téli tájat.

• **Magyarosi Hajnalka és Bíró Lilla tanító néni** volt osztályának munkái a **szászrégeni A. Maior Gimnáziumban** készültek. A mélykék alapra ragasztott csipkehóember mintha bálba készülne. Kartonhenger társainak kalapja festett hullámpapír, öve zseníliafonal. Üvegbe zárt gyurmafigurákra ezüstkonzetti hull – ha felfordítjuk.

• Ugyanezt az alapötletet használta **Batiz Elly tanító néni** osztálya a **kolozsvári Apáczai Csere János Líceumban**, csak az ő hóemberükre habszivacs-pelyhek hullnak.

Szólj, szám!

1. Tisztázzátok egy-egy rövid példamondattal, mit jelent, ha egybe, és mit, ha külön írjuk: **újév – új év, magyartanár – magyar tanár, egymás – egy más, mindössze – mind össze, mégis – még is, hanem – ha nem.**

2. Tanuljátok meg, és használjátok hagyományaink szerint a római számokat: a századok, a hónapok, az évfolyam, osztály, emelet, kerület írásakor. Írjátok le helyesen, római számmal: 21. század, 9. hónap, 4. osztály, 8. emelet, 55. évfolyam. Mikor épült az iskolád, ha ez áll a homlokzatán: **MDCCCLXXV.**

3. Vége az évnek, kezdődik az **esztendő**? Keressetek szópárokat, amelyek hajszálra ugyanazt jelentik, legfőbb a két szó hangulata különbözik, vagy még az sem.

Novemberi megfejtések: 1. színez, színe-sít, színtelenít, színlel, színészkedik, színész, színház, színpad, színjáték, színmű, bábszínház, színezék, színvonal, színpompa, színárnyalat, bélszín, színes, színtelen, színváltó, színező, rózsaszín, kétszínű, színtiszta, színültig, színleg, színből, stb. 2. Korán kel, mert sietnie kell. A tükör előtt kelletti magát. Keleszti a kenyeret. Keleten kereste az őshazát. Kellett volna. Keletlen cipő. Kénytelen-kelletlen. 3. Régi mértékegységek, hossz: ujj, hüvelyk, tenyér, arasz, rőf, sing, vég, láb, lépés, csomó, mérföld; tömeg: drahma, font, lat, nehezék, mázsa; űrtartalom: gyűszű, icce, pint, csésze, kupa, dézsa, köböl, meszely, véka, puttony, akó, csőbör, hordó.

Nyertesek: az **esztelneki** II.; a **nagyernyei** III.; az **erdőszentgyörgyi** III. C osztály.

Maszat Művész

Játssz a mértani formákkal! – ezt a feladatot kapták a **szilágyssomlyói** IV. A osztályos gyerekek **Szodorai Melinda** tanító nénitől, és az eredmények alapján örömmel feleltek meg a kihívásnak. A **szászrégeni** Augustin Maior Gimnázium I. B osztálya saját kezűleg kivágott, kiszínezett papírfarmákkal próbálta meg ugyanezt – írta **Mátyás Erzsébet** tanító néni.

Hangulatosra mosott filctollrajzokat kaptam a **segesvári** IV. C osztálytól (Takács Botond rajzai), a **szatmárnémeti Olonczai Hunortól** (2), a **gyergyószentmiklósi Csorba Kristóftól** (3). Ők az októberi díjazottak.

Levelező

55 éves, és még mindig gyermek! Napsugarunk születésnapján sok-sok elismerés, biztatás, jókívánság és szeretet sugárzott felénk. Ragaszkodásotokból erőt merítünk a következő 55 évre. Köszönjük leveleiteket: **Székely Evelin**, Bálványosváralja; **Kovács Tábita**, Margitta; **Rheindt Róbert**, Szilágyi Anetta, Tasnádi Kinga Ivett, Kolozsvár; **Orbán Boglárka**, Molnár Margaréta Boróka, Dicsőszentmárton; **Apai Melinda**, Szilágycseh; **Broștic Amanda**, Monó; **Hengye Anasztázia**, Ottomány; **Illés Réka**, Jakab Boglárka, Kurtapatak; **Portik-Szabó Ráhel**, Balavásár; **Bíró Eszter**, Felsőcernáton; **Tóth Melánia**, Szilágyfőkeresztúr; **Lőkös Áron**, Kaplony; **Szabó Bence**, Nagykároly; **Péter Tímea**, Gyergyókilyénfalva; **László Tímea**, Tusnád; **Kemény Rudolf**, Nagybánya; **Bíró Helga Antónia**, Körtvélyfája; **Mircse Katalin és Tamás**, Székelykeresztúr; **Szabó Orsolya**, Kárásztelek; a **szatmárnémeti Hám János** Iskolaközpont IV. B, az A. Popp Líceum IV. B; a **kézdivásárhelyi Petőfi Sándor** Iskola IV. B; a **nagyvárad** Szacsvey Imre Iskola II. B, IV. C,

a **D. Cantemir** Iskola IV. D; a **segesvári A. Mosora** Gimnázium IV. C; a **marosvásárhelyi Unirea** Líceum IV. B, a **G. Coșbuc** Gimnázium IV. B, a **Dacia** Gimnázium III. D, IV. C, az **Al. I. Cuza** Gimnázium IV. E, a **L. Rebreanu** Gimnázium IV. G; a **kolozsvári O. Goga** Iskola IV. C, a **Zenelíceum** III. B; a **gyergyóalfalvi Sövér Elek** Iskola IV. B; a **brassói Áprily Lajos** Főgimnázium III. A; a **sepsiszentgyörgyi Váradi József** Iskola IV. D; a **gyergyószentmiklósi Vaskertes** Iskola IV. A és C, a **Fogarassy Mihály** Iskola III. A, IV. C; a **székelyudvarhelyi Orbán Balázs** Iskola III. A, a **Tamási Áron** Gimnázium IV. A, a **Benedek Elek** Líceum III. osztálya; a **szamosújvári** II. B; a **mezősámsondi** II–IV.; a **jobbágytelki** II–IV.; a **sáromberki** IV. B; a **tordai** III., IV. A és B; a **szilágypaniti** II–IV.; a **jeddi** III.; a **csíkmenasági** III.; a **mezőbaji** IV. B; a **szilágy-somlyói** IV. A és B; a **csíkkozmási** IV.; a **kiskászi** III.; az **erdőfülei** IV.; a **berecki** IV.; a **zabolai** II. és IV. B; a **csíkszentdomokosi** II. A, III. B, IV.; a **dálnoki** III.; a **zetelaki** III.; a **maroshévízi** III. A, IV.; a **székelyszáldobosi** V. B; a **magyarkapusi** II–IV.; a **székelyhídi** III. C; a **margittai** III. A; a **krasznai** IV. B; az **avasújívárosi** IV. B; a **sarmasági** IV. B; a **nagyernyei** IV. osztály; az **esztelneki**, a **gyimesközépleki**, a **szentgericei** kisiskolások.

• Isten éltesen, Napsugár! **Hari Tünde Hajnalka egrespataki tanító** nő II–IV. osztályos kisdíákjai csipkeangyalkáik seregével köszöntöttek minket.

• Szeretettel köszöntelek az új kis csapatommal, remélem, hogy belőlük is lelkes Szivárvány, majd Napsugár olvasót nevelhetek. Már küldtünk rajzokat, most egy képet küldenék. **Adorján Ildikó tanító** néni és a **csíkszeredai Petőfi** Iskola I. C osztálya

• Tízéves az aradi Könyvmolyok Klubjának Napsugár Vetélkedője. **Cirják Izabella Márta tanító néni** népszerű versenyére 30-an neveztek be, és már az ötödik fordulónál tartanak. Nagy a tét, hiszen az első négy helyezett Napsugár-tábort nyer. Figyelmetekbe ajánljuk Márta tanító néni tartalmát, izgalmas feladatsorait, melyeket honlapunkról letölthettek: www.napsugar.ro. Próbáljátok megoldani őket, s rögtön kiderül, hogy a Napsugár szellemi kincsesbánya.

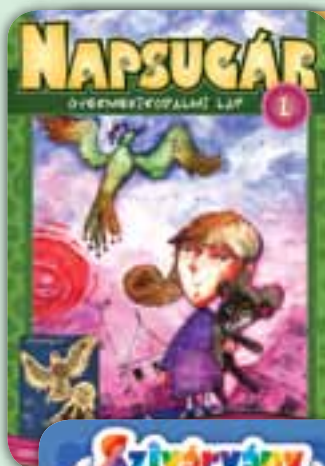

• **Györffy Mária Magdolna tanító néni** népes IV. A osztálya a **gyergyószentmiklósi Vaskertes Iskolából** saját kötetével lepte meg születésnapján a Napsugárt. Sokszínű és hiteles ez a vers-rajz válogatás, tükre egy értékalkotó, jóra-nyitott, Napsugáron is nevelkedett közösség eredményeinek.

HARMADIKOSOK, FIGYELEM!

Nevezetek be a Napsugár Öttusa Bajnokságra, melynek lelke a mozgás, a játék és a csapatszellem. Ötféle küzdelemben kell összemérnetek erőtetek: ügyességi akadálypálya, célba dobás, helyből távolugrás, egyensúlyozás, váltófutás. Ezeket gyakoroljátok minél többet. Válasszatok ki magatok közül a négy legügyesebbet. Küzdjétek végig az iskolai, a körzeti, a megyei versenyt, hogy ti képviseljétek megyéteket az országos döntőn Csíkszentdomokoson, 2012. június elsején.

A benevezési határidő 2012. január 15-e, a Napsugár szerkesztőségében: naps.sziv@napsugar.ro, 0264-418001.

AJÁNDÉKOZZ NAPSUGÁRT, SZIVÁRVÁNYT!

Kedves Tanítók, Szülők, Gyerekek!

Ismertek olyan gyermeket, aki megérdemelné, és örömmel olvasná gyermeklapjainkat, de nem tudja megvenni? Mi sokat ismerünk szerte Erdélyben. Segítsetek, hogy ők is olvasóink lehessenek.

Mindössze 30-30 lejért egész tanévre megrendelhetitek egy árva vagy szegény sorsú gyermeknek a Napsugárt és a Szivárványt. Köszönjük a gyermekek és tanító nénik eddigi adományait. Nevüket a honlapon találjátok meg: www.napsugar.ro.

Az előfizetést a Napsugaras bácsikkal vagy bankon keresztül (FUNDAȚIA CULTURALĂ NAPSUGÁR, RO16RNCB0106026613330001 BCR CLUJ, CIF:7714627) küldjétek el nekünk. Írjátok meg pontosan, kinek szól az ajándék, vagy esetleg ránk bízátok védeniceitek kiválasztását. Tégy jót: ajándékozz Napsugárt, Szivárványt egy olvasnivágyó, szegény kisgyerekeknek.

A két testvér

Kínai mese, LENGYEL BALÁZS fordítása

Együtt lakott egyszer két testvér családotul egy házban. Az idősebb, nagy papucs, csak a feleségére hallgatott, s ezért rosszban volt az öccsével.

Eljött a tavasz, ideje volt kölest vetni. Az öcsnek nem volt vetőmagja, s ezért kérte bátyját, hogy adjon neki kölcsön. A báty meg is parancsolta a feleségének, adja oda a kölest, csak hogy az asszony fogta a vetőmagot, beledöntötte egy nagy fazékba, és megfőzte. Aztán egy szót sem szólt, odaadta a sógorának. Az, mit sem sejtve, kiment a földjére, és elvetette. De a főtt köles, persze, nem hajtott ki. Csupán egyetlen szem maradt épen, s így egyetlen csíra bújti ki a földből.

Ahogy telt az idő, egyetlen szár nőtt, növekedett. Az öcs szorgalmas ember volt, naphosszat locsolgatta, ápolgatta. Így aztán olyan nagyra nőtt, akár egy fa, egyetlen kalásza akkora volt szinte, mint a mennybolt, hogy a fél birodalmat beárnyékolta.

Őszre aztán beérett a kalász. A fiú fogott egy fejszét, s levágta. Ám alig hullott a földre a kalász, surrogva jött egy óriás rúkmadár, csőrébe vette, és elrepült vele.

A fiú szaladt, szaladt a nyomában, egészen a tenger partjáig. A madár ott leereszkedett, és emberi hangon megszólalt:

– Ne bánts engem. Mit számít neked egy kalász? Kelet felé, a tenger közepén van egy arany-ezüst sziget. Átrepülök veled oda. Szedhetsz magadnak annyit, amennyit csak akarsz, és gazdag lehetsz.

Az öcs erre megnyugodott, s felkapaszkodott a madár hátára. Behunyta a szemét, s csak a levegő roppant zúgását hallotta, mintha szemközt érné a vihar, s lentől felhallatszott hozzá az őrjöngő ár, a hullámok harsogása. Egyszer csak a madár leereszkedett egy szigetre.

– No, megérkeztünk – mondta.

A fiú kinyitotta a szemét, és körülnézett. Hát csupa-csupa sárga ragyogás és fehér csillogás kápráztatta. Összeszedett nagy sebesen vagy egy tucatra valót a kisebb aranyrögökből, és a keblébe rejtette őket.

– Elég lesz? – kérdezte a rúkmadár.

– Igen, ennyi elég – felelte.

– Jól van hát – mondta a madár –, a szerénység megoltalmaz a büntől.

Azzal ismét a hátára vette, és visszarepült vele a tengeren.

Az öcs, amikor hazaért, vett magának egy jókora birtokot, és tehetős, tekintélyes ember lett belőle. Bátyja azonban megirigyelte a szerencsáját, és reárontott, ekképpen:

– Hol loptad te azt a pénzt? Mondd meg gyorsan!

Az öcs elmondta az igazságot úgy, ahogyan volt. Bezárkózott erre az idősebb fivér a feleségével, és tanácsot ültek.

– Nincs annál könnyebb – mondta az asszony –, megfőzöm újra a magot, s egy szemet kihagyok, hogy ne főjön meg teljesen. Te elülteted, s akkor majd meglátjuk, mi lesz.

Úgy is tett. És csakugyan, egyetlen csíra bújti ki a földből, egyetlen szár nőtt, növekedett a magasba, egyetlen kalászt vetett, és az aratás idején ismét eljött a rúkmadár. Örült az ember, és futott, futott a nyomában. A tenger partján aztán minden ugyanúgy történt, mint az öccsével. A rúkmadár átvitte őt is a szigetre. Ott tüstént meglátta a tömérdek aranyat és ezüstöt. Mint a hegyek, akkorák voltak a nagyobb darabok,

akár a téglák a kisebbek, s mint a homokszemek az apraja.

Szánta nagyon az ember, hogy a hegyeket el nem hozhatta. Így aztán lehajolt, és szedte, zsebeibe gyömöszölte, amit csak tudott. Kis idő múlva megszólalt a rúkmadár:

– Elég lesz már! Nem fogod elbírní.

– Nyughass! – szólta rá az ember. – Szedek még néhány darabot.

Közben telt az idő. A rúkmadár pedig újra és újra siettette.

– Tüstént felkél a nap – mondta –, és itt akkora az ereje, hogy elégeti az embert...

– Várj még, várj egy kicsit – kérlelte a kincssóvár ember.

De abban a pillanatban feltűnt az ég alján, hatalmasan a vörös kerék. A rúkmadár beleállt a tengerbe, s két óriás szárnyával felverte a vizet, hogy enyhítse a parton a forróságot. De hiába, az idősebb testvért nyomban elemésztette a nap tüze.

A nagy velencei utazó, Marco Polo (1254-1321) így mesélt a rúkmadárról: Az emberek azt beszélnek, hogy dél felől bizonyos évszakban csodálatos madár jön erre, amelyet roknak vagy rúknak neveznek. Emlékeztet a sasra, de sokkal nagyobb, és olyan erős, hogy karmaival megfog egy elefántot. Fölemeli és ledobja, hogy elpusztuljon, aztán rászáll, és jóllakik. Akik látták, azt mondják, hogy kiterjesztett szárnyának két hegye 16 lépésnyire esik egymástól, tollai 8 lépés hosszúak. Mivel azt hittem, hogy griffmadár, amely félig madár, félig oroszlán, megkérdeztem azoktól, akik állítólag látták, milyen az alakja: azt felelték, olyan mint a sas.

Olvassunk bele Szindbád kalandjába is: Naplemente táján hirtelen elsötétedett az ég, mintha felhő borult volna a földre. Feltekintettem: hát egy hatalmas testű, óriási madarat pillantottam meg. Elbámultam, és eszembe jutott egy történet, amelyet utazóktól hallottam. A szóbeszéd szerint él valamely szigeten egy óriásmadár, amelynek *rúk* a neve, és elefántokkal eteti a kicsinyeit. Ez az óriásmadár tehát a rúk volt. Míg a madár a tojáson ült, s két lábát jó messze előrenyújtotta, vakmerő gondolatom támadt. Leoldottam turbánomról a kendőt, s jó erősen a madár lábához kötöttem magam. Úgy okoskodtam, hogy a madár reggel bizonyosan elrepül valamerre, s hátha oly földre repül, ahol emberek laknak, és ott leszáll velem.

Az Ezeregyéjszaka legszebb meséi, Benedek Elek fordítása

NAPSUGÁR

A fehérfejű rétisas Szindbádot nem, de halat s kisebb vadat magasba röpít kétméteres szárnyával. Otthonának, az Amerikai Egyesült Államoknak nemzeti madara, címerállata.

A mesés rúkmadár

Szindbád, az Ezeregyéjszaka arab mesegyűjtemény világcsavargó tengerésze egy lakatlan szigetre kerül. „Messziről észrevettem egy fehér valamit, s mikor megközelítettem, láttam hogy óriási, ragyogó, fehér golyó. Körüljártam, de nem találtam rajta ajtót. Olyan sima és csúszós volt, hogy nem bírtam felkapaszkodni rá. Megelégedtem azzal, hogy megmérjem. Kerülete 158 lépés volt. Egyszer csak elsötétült a Nap. Hát egy óriás szárnyú madár ereszkedett le, és homályba borította a szigetet.”

Ez bizony a rúkmadár volt, a nagy fehér golyó pedig, amelyre ráereszkedett, a tojása.

„Ott hasaltam a földön az egyik lába mellett. Olyan vastag volt, mint valami vén fatörzs. Turbánom gyolcsát összezsavartam, mint egy kötelet, ráhúrkoltam a derekamra, s két végét odakötöttem a madár lábához.” Reggel aztán a madár szárnyra kapott, s röpitette magával Szindbádot új tájak felé.

A csodálatos rúkmadár meséjét tovább színezte az emberi képzelet. Elképesztő nagyságát megfelelő méretű zsákmánnyal akarták érzékeltetni, ezért úgy ábrázolták, hogy csőrében és karmaiban három elefántot tartva repül.

Hogy született a mesés rúkmadár?

A tengereket járó vitorlášhajókat gyakran sodorta a vihar a Dél-Afrika partjai mentén elterülő Madagaszkár szigetére. Itt valóban éltek óriás madarak, ha nem is akkorák, mint a rúk. A XVI. században Madagaszkár francia kormányzója feljegyezte útinaplójá-

ban, hogy a sziget déli részén óriásmadarak élnek, amelyek tojásának héját a lakosság vizesedénynek használja. Néhányat múzeumokban őriznek. Hosszuk 34 cm, szélességük 25 cm, befogadóképességük 9 liter, ami megfelel 6-7 strucc tojás vagy 12000 kolibritojás úrtartalmának. Maga a madár 3 méter magas és 7-9 mázsás volt. Afrikából vándorolt át Madagaszkár szigetére, amelyik egykor összefüggött a kontinenssel. Óriás mérete miatt elefánt-struccnak nevezték el.

Óriásmadarak Új-Zéland szigetén is éltek, amelyeket a maori bevándorlók moának nevezték. Ezek a madarak nem tudtak repülni, hiszen a repülést lehetővé tevő testtömeg felső határa 15 kg. Ezt ma a hattyúk és albatroszok közelítik meg. Ahhoz, hogy a levegőbe emelkedjenek, ezeknek a madaraknak hosszú kifutópályára van szükségük, mint a repülőgépeknek.

Kiskópé

Milyen nagy futómadarakat ismersz a struccon kívül? Hol élnek ezek?

Novemberi megfejtések: Ma sárkányrepülők és papírsárkányok röpködnek a levegőben. Működésükhöz szélre, légmozgásra van szükség.

Nyertesek: Kelemen Gellért, Parajd; a geryeszegi III. B, a gergyóalfalvi IV. B osztály; a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Iskola III. A osztálya.

Irkafrka

Itt van a tél! Hideg, de jó,
Hull a hó, repül a szánkó!
Örül ennek minden gyermek,
Piros arca majd kireped.
Mali Krisztina, Vámfalu

Itt a tél,
Fúj a szél,
Sok a hóember,
Fázik az ember.
**Cseh Gabriella Evelin,
Vámfalu**

Lukács Szilárd, Brassó

Bréja Brigitta, Marosvásárhely

Itt a tél, itt a tél,
Hull a hó, és fúj a szél.
Hó van minden úton, lombon,
Hóember áll kinn a dombon.
Nagy az öröm, halihó,
Itt van a tél, jaj, de jó!
Gáll Ágnes Ildikó, Torda

Végre itt a tél, rengeteg a jég.
Sok gyereknek kezében hógolyó,
Dobálózni vele hű, de jó.
Gyertek, itt a szánkó, korcsolya és sí,
Menjünk mindannyian játszózni.
Molnár Etelka, Iklód

**Kastal Zoltán,
Gyergyószentmiklós**

Demény Harald, Szászrégen

Eltelt egy esztendő,
Itt a következő!
Kacagva temettük,
Örömmel fogadtuk.
Hát kívánom mindenkinek,
Ez új esztendőben legyen
Boldog, sikeres és Napsugárral teli évek!
Madaras Szilvia, Kibéd

Istenem, védd meg őt, hisz oly tehetetlen
A dermesztő, csonthasító, nagy hideg ellen!
Védd meg őt, a kis aranycseppet, a cinegét.
Védd meg őt, hisz kis szívéből annyi meleg árad,
Képes belőle adni az egész világnak.
Borbándi Zsuzsanna, Magyarlapád

Bede Tímea, Szilágysomlyó

E lapszám támogatói:

Vágjátok ki,
és ragasszátok nevetek
mellé az osztály közös
gyűjtőlapjára.

JANUÁR

Fehéren virít a hó,
Ropogó hóban járkalni jó.
Gyerekek szánkóznak éppen,
Mert ilyen az élet télen.
A tanulás kicsit feledve van,
Mert mindenki szánkózni van.
Hazafelé hosszú az út,
Fáradtak vagyunk – senki nem fut.
Lassan elbúcsúzunk,
Majd a suliban találkozunk.

Kőrösi Gergő, Szatmárnémeti

Hófehér lepel borítja a tájat,
Vadrucák lármája veri fel a nádat.
Ínyenc falatot remél a róka,
Nem fogott semmit,
Csak megbotlott a hóban.
Vidám a faluszéli lejtő,
Gyerekek hangjától zengő.

**Szűcs Dorottya-Zsanett,
Szilágysomlyó**

December, január, február,
A hideg tél itt van már.
Odakint a gyerekek
ujjongva játszanak már,
Öt előtt haza sem érnek,
Csábítja a hó őket.
A hóban hemperegnek,
Holnap influenza nyomja őket.

**Demeter Adél Hajnalka,
Homoródszentmárton**

Havazik, havazik,
Hóember is épül.
Havazik, havazik,
S mindenki
Szánkózni készül.
A dombokon
A szánkó siklik
Rajta gyerekekkel,
Az emberek
A havat hordják
Nagy-nagy türelemmel.
Ez a kedvenc évszakom,
Mindig ezt dúdolgatom:
Tél, tél, tél!

**Szabó Brigitta,
Papp Anna,
Olti Boglárka,
Gegő Szidónia,
Madéfalva**

Volt egyszer egy hólabda,
Felgörgették nagyobbra.
Utána jött egy második,
Követte a harmadik.
Utána egymásba ugrottak,
Hogy hóembert formáljanak.
Utána hívták a szemet,
Hogy tegyen száját, szemet.

Antal Panna, Csíkszereda

Ropog a hó a talpunk alatt,
A torkod fáj, mert nagy hideg van.
Kis madárnak szomorúság,
Kis gyermeknek szép vidámság.

Balog Enikő, Désfalva

Két hónapja bújt pizsamába az év,
A szabók már paplanját készítik.
Hófehér fonalból szövik,
A tájra pontosan hozzámérik.
Ha kész van, összevágják,
Majd egy szitából lefelé rázzák.
Óvatosan száll a földre,
Majd összeolvad,

ha mindenki leér időben.

Forró-Erős Dóra, Csíkszereda

Tőkés Emőke, Marosvásárhely

Nagy Gréta, Lemhény

**György Amanda,
Gyergyószentmiklós**

Nagy Krisztina, Szilágysomlyó

Olcsvári Nóra, Torda

**Címlap:
TOMOS
TÜNDE**

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.

Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László. Korrektúra: Szócs Margit.

Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.

E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.

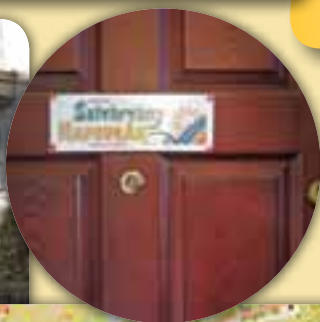
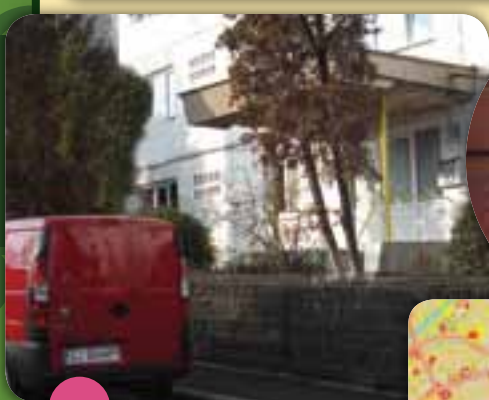
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-7751

Ára 3,0 lej

BARANGOLÓ

Gyertek Kolozsvárra! Sok látnivaló vár titeket és egy otthonos kuckó is: a Napsugár szerkesztősége. Három szoba egy tömbház földszintjén, hatfős kis közösség, no meg Kószabósza és Csipike.

Könnyen megtalál-
tok, ha indulás előtt
letöltitek honlapunkról
a térképrészletet
(www.napsugar.ro/magunkrol).

Szászrégeni barátaink Benedek
Elekkel és Kószabószával már megismer-
kedtek, most vajon mire figyelnek?

A böhömnagy, a kicsi, a ro-
bot Kószabósza és a nagyvá-
radi „huszárok civilben”

Az elmúlt 55 év Napsugár-kötetei és a mai
szerkesztőség

Aki nem jut el személyesen, levelet ír.
Havonta 2-300 boríték érkezik.

Széki, szamosújvári, kolozsvári óvodások is
meg szoktak látogatni. A velünk való barátko-
zást nem lehet elég korán kezdeni!